

Mysle pozytywne

Radzenie sobie z agresją (własną i zewnętrzną) oraz przemocą; budowanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat przejawów zjawiska seksualizacji

Radzę sobie z agresją

Grupa docelowa

klasy IV-VI

Czas zajęć

45 min.

Wykorzystywane metody

mini-wykład
-
film
-
gra dydaktyczna

Cele spotkania

Uczeń/uczennica:
-
wie, czym jest agresja
-
rozumie, że na agresję nie reagujemy agresją
-
zna rodzaje agresji
-
potrafi sobie poradzić w sytuacjach, gdy ktoś jest agresywny

Opis przebiegu z wykazem poszczególnych ćwiczeń/zadań:

1. Na początku lekcji nauczyciel/nauczycielka podaje definicję agresji. Mówi, że jest to działanie, które ma na celu spowodowanie szkody sobie (autoagresja) lub innym. Tłumaczy też, że agresja rodzi agresję. Nigdy nie odpowiadamy agresją na agresję.
2. Po mini-wykładzie nauczyciel-nauczycielka odtwarza film: <https://www.youtube.com/watch?v=u54wMVszsPg>
Nauczyciel/nauczycielka komentuje film, tłumacząc, że przejawy agresji mogą być różne, a sposobami na poradzenie sobie w takiej sytuacji są np. poinformowanie rodziców, opiekunów, policję, nauczycieli/nauczycielki, szukanie wsparcia u przyjaciół i znajomych, bycie asertywnym/asertywną, itd.
3. Następnie lekcja opiera się na grze dydaktycznej w kilkusobowych grupach. Każda grupa otrzymuje zestaw agresywnych zdań i zachowań (załącznik nr 1). Przebieg działań:
 - Dzieci najpierw rysują planszę złożoną z dwudziestu pól. Plansza może być „wężem”, kwadratem, kołem, itd. Przy polach dzieci kładą zadania, pytania, na które muszą odpowiedzieć. UWAGA: Plansza może zostać wykonana przez dzieci przed lekcją, by zaoszczędzić czas.
 - Rzucają kostką.
 - Kto trafi na pole z pytaniem, zadaniem, odpowiada. Jeżeli odpowie samodzielnie, może posunąć się o trzy pola. Jeżeli z pomocą jednej osoby z grupy – dwa pola, jeżeli z pomocą całej grupy – jedno pole.
 - Nauczyciel/nauczycielka informuje przed przystąpieniem do gry, że na agresywne zachowania nie reagujemy agresją.
 - Grupa, która pierwsza ukończy grę, dostaje dyplomy od pozostałych grup.

Streszczenie metodyczne dla nauczyciela:

Proponowane zajęcia opierają się w zasadzie w całości na grze, w której uczniowie i uczennice uczą się reagować na akty agresji. Wcześniej dowiadują się, czym jest agresja i oglądają krótki film na temat rodzajów agresji.

Proponowana bibliografia uzupełniająca:

– Juul Jesper, Agresja - nowe tabu? Wydawnictwo MiND Dariusz Syska, 2013.

– Wanda Paszkiewicz, Anna Wiechcińska, Przemoc to nie to samo, co agresja.

Źródło: <https://m.deon.pl/98/art,341,przemoc-to-nie-to-samo-co-agresja.html>

– Wojciech Eichelberger, Agresja u dzieci.

Źródło: <https://stressfree.pl/agresja-u-dzieci-o-przyczynach-wojciech-eichelberger>

– David G. Myers, Psychologia społeczna. Wydawnictwo Zysk i S-ka, 2003.

– Elliot Aronson, Timothy D. Wilson, Robin M. Akert, Agresja: Dlaczego ranimy innych ludzi [w tychże:] Psychologia społeczna. Wydawnictwo Zysk i S-ka, 1994.

Związek z podstawą programową:

Wychowanie do życia w rodzinie

1. **Życie jako fundamentalna wartość. Uczeń:**

– wyraża postawę szacunku i troski wobec życia i zdrowia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci;

2. **Postawy. Uczeń:**

– radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;

– rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych;

– przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedane i pisane słowa;

– kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego;

– bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;

– jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie.

Etyka

1. **Człowiek wobec innych ludzi. Uczeń:**

– podaje przykłady okazywania szacunku wobec rodziców, nauczycieli, koleżanek i kolegów oraz innych ludzi – dorosłych i dzieci;

– uzasadnia, dlaczego należy okazywać szacunek innym osobom;

okazuje szacunek innym osobom;

—
wie, że w szczególny sposób należy okazywać szacunek i wyrozumiałość osobom starszym (seniorom), słabszym, potrzebującym pomocy;

—
wyjaśnia, co to znaczy, że klasa jest dobrem wspólnym:

a) podaje przykłady działań będących realizacją dobra wspólnego klasy,

b) angażuje się we wspólne działania realizowane przez koleżanki i kolegów z klasy,

—
rozpoznaje i charakteryzuje różne przejawy przemocy; wyjaśnia pojęcie cyberprzemocy;

—
zna i wyjaśnia formułę zasady niekrzywdzenia oraz posługuje się tą zasadą do rozważania wybranych problemów moralnych;

—
zna i wyjaśnia formułę zasady miłości osoby (bliźniego) oraz posługuje się tą zasadą do rozstrzygnięcia wybranych problemów moralnych;

—
wyjaśnia, na czym polega zasada fair play;

—
zna i wyjaśnia formułę zasady solidarności oraz podaje przykłady działań solidarnych;

—
objaśnia, czym jest szacunek, przyjaźń, życzliwość, altruizm, troska, bezinteresowność, wolontariat, koleżeństwo, wdzięczność, współczucie, empatia, zaufanie, nietykalność osobista, tolerancja, dobro wspólne, naród, pluralizm, współdziałanie, sprawiedliwość, praworządność, solidarność, patriotyzm, bohaterstwo, wolność polityczna.

2. Człowiek wobec siebie.

Uczeń:

—
wyjaśnia, co to znaczy być osobą; objaśnia pojęcie godności człowieka;

—
wie, że ze względu na swoją wartość – osobową godność – jest równie wartościowym człowiekiem jak inni ludzie;

—
zna i rozwija swoje zalety, rozpoznaje i eliminuje swoje wady;

—
zna swoje podstawowe prawa i obowiązki (ucznia, dziecka) oraz wypełnia własne obowiązki;

—
wyjaśnia, dlaczego należy odnosić się z szacunkiem do własnego ciała;

—
wyjaśnia, dlaczego seksualność jest wartością; wie, że akty seksualne podlegają moralnej ocenie;

—
podaje przykłady działań, które są wyrazem troski o własne zdrowie i życie.

1. Ktoś mówi do Ciebie: „*Jesteś głupi/głupia i beznadziejny/beznadziejna.*” Jak zareagujesz?
Co odpowiesz? Nie wolno użyć agresywnych słów.
2. Ktoś celowo, kilka razy w tygodniu, popycha Cię na korytarzu szkolnym, a potem się uśmiecha.
Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
3. Ktoś mówi do Ciebie przy innych osobach: „*Brzydalu, głupku, pędraku*”. Jak zareagujesz?
Co odpowiesz? Nie wolno użyć agresywnych słów.
4. Ktoś pokazuje Wam zdjęcia, których nie chcecie oglądać. Są to tzw. zdjęcia dla dorosłych. Co robisz?
Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
5. Ktoś nieustannie niszczy Ci rower. Znasz tę osobę, bo robi to na Twoich oczach. Co robisz?
Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
6. Grasz w szkolnej drużynie koszykówki. Mimo że nie faulujesz, sędzia nieustannie Cię eliminuje z gry.
Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
7. W szatni ktoś niszczy Twoją szafkę. Znasz tę osobę i wiesz, że będziesz musiał/będziesz musiała zapłacić za szkody. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
8. Twoja młodsza siostra lub młodszy brat w sytuacji, gdy nie dostaną tego, czego chcą, reagują w sklepach krzykiem i tupaniem. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
9. Na ulicy widzisz, jak starsza osoba bije dziecko. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
10. Wiesz, że Twoja koleżanka/twój kolega z klasy jest osobą plotkującą. Nie zgadzasz się na to, by źle mówił/mówiła o Tobie i innych. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
11. Przez przypadek widzisz, jak osoba z klasy niszczy piórniki innej osobie. Myśli jednak, że nikt się nie zorientuje, kto jest sprawcą. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
12. Widzisz, gdy ktoś zastrasza Twoją koleżankę/Twojego kolegę. Padają groźby. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
13. Widzisz, gdy Twój kolega/Twoja koleżanka wyrywa smartfona innej osobie i przegląda SMS-y.
Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.

14. Ktoś obraża Twoich rodziców/opiekunów. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
15. Słyszysz, jak nauczyciel/nauczycielka krzyczy na Twojego kolegę/Twoją koleżankę z klasy. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
16. Widzisz, że Twój kolega/twoja koleżanka ma siniaki na plecach. Zaobserwowałeś/zaobserwowałaś to w przed lekcją wychowania fizycznego, w szatni. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
17. Ktoś nieustannie wtrąca się w rozmowę, którą prowadzisz z przyjacielem/przyjaciółką. Nie chcesz takiej agresji. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną. Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.
18. Ktoś nieustannie wysyła do Twojej koleżanki/Twojego kolegi wiadomości SMS-owe z pogrózkami. Wiesz o tym, bo ta osoba powierzyła Ci tę tajemnicę.
19. Jesteś świadkiem hejtu na grupie klasowej. Ktoś obraża i wyzywa pozostałych członków grupy. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów.
20. Widzisz, że na ulicy ktoś bije psa. Co robisz? Nie wolno użyć agresywnych słów ani nie wolno odpowiedzieć agresją fizyczną.